

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО І ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО
МИСТЕЦТВА ТА РЕСТАВРАЦІЇ**

**САМОСТІЙНА РОБОТА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЖИВОПИС**

2 курс

Для спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

Рівень вищої освіти: бакалавр

Автор:

ст. викл. Мельничук О.Д.

Затверджено на засіданні кафедри
образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та реставрації
№ 1 від “01” вересня 2019 р.

Івано-Франківськ
2019

1. ВСТУП

Навчання академічному живопису повинно всебічно сприяти засвоєнню основного арсеналу засобів, живописних прийомів, спираючись на багатолітній досвід митців-класиків вітчизняного і світового живопису.

Метою викладання дисципліни Живопис » є розвиток у студентів вміння правдиво зображувати видимі форми в умовах реального середовища, що дає їм не тільки професійну грамотність, а також є потужним засобом естетичного розвитку; здобування в процесі навчання необхідним вмінь професійно грамотно малювати з натури, з пам'яті та з уяви, засвоюючи технічні навички; працюючи з натури, розвивати зорову пам'ять та спостережливість, просторове мислення, навчитися бачити типове в навколишній дійсності.

Завданням викладання дисципліни є засвоєння студентами теоретичної бази мистецтва живопису, котра ґрунтується на законі золотого перетину, статичній і динамічній симетрії, рисунку, композиції, теорії кольору, пластичній анатомії, перспективі, історії мистецтва, забезпечення виконання студентами всіх програмових завдань на професійному рівні відповідно до кваліфікаційних вимог.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- технологію художніх матеріалів і техніку акрилового малярства;
- теоретичні основи науки про колір;
- контрастні кольори, світловий і хроматичний контрасти;
- важливість локально-кольорових і температурних співвідношень;
- етапи послідовного виконання завдання: Композиція площини, конструктивна побудова, виконання підмальовка, прописування, лесування;
- особливості виконання декоративних інтерпретацій;

вміти:

- грамотно закомпонувати предмети на площині;
- знайти пропорції, конструктивно побудувати натюрморт;
- встановити кольорову гаму, предметний колір;
- промодельовати форму предметів, досягти матеріальності;
- передати повітряну перспективу;
- вміти інтерпретувати натюрморт в декоративному вирішенні, використовуючи характер предметів, але вільно декоративно трактуючи їх форму колір і взаємне розміщення на площині;
- викінчити роботу, опрацювавши деталі і демонструючи культуру живописної техніки і подачі
- виявляти основні тональні, тонально-колірні і температурні співвідношення

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Однією із важливих складових вивчення живопису у системі фахової художньої підготовки є самостійна робота студентів. Під час навчального процесу вона сприяє активізації засвоєння студентом творчих навичок.

Мета самостійної роботи – сприяти якнайглибшому засвоєнню студентами знань з дисципліни “Живопис”, ознайомити їх з основним термінологічним апаратом, основними методами роботи в техніці живопису.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи дають можливість студентам глибше ознайомитися з практичними навиками виконання творів в матеріалі, які не були винесені на лекційні або практичні заняття. Вони передбачають опанування в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завданням самостійної роботи студентів є засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань.

Самостійна робота студентів з дисципліни “Живопис” становить приблизно 2/3 часу, необхідного для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти та науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень. Зміст самостійної роботи визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

3. СТРУКТУРА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин с/з
Змістовий модуль 1. Техніка живопису криючими матеріалами.		
1	Тема 1. Технічні особливості олійного, акрилового та темперного живопису. Простудіювати рекомендовану літературу.	9/3
2	Тема 1. Етюд натюрморту з квітами. (акрил, олія). <i>Вимоги:</i> виконати етюд нескладного натюрморту з осінніми квітами при природному боковому освітленні враховуючи тональні, кольорові і температурні відношення. Передати форму предметів живої і неживої природи. Написати квіти живим динамічним мазком, виявляючи цілісну форму букета квітів. <i>Формат:</i> 50x60; <i>матеріал:</i> полотно, картон, акрил, олія. <i>Рішення:</i> поліхромне	40/50
3	Тема 2. Декоративна інтерпретація натюрморту на основі академічної постановки (акрил, олія). <i>Вимоги:</i> На основі академічної постановки виконати ескіз декоративне площинне вирішення. Зберігаючи характер предметів, вільно трактуючи їх масштаби і пропорції площинно протрактувати форми, абстрагуючись до абстрактних плям. Вишукати кожну лінію, пляму. Композиційно грамотно врівноважити малі і великі площини, темні і світлі плями.. Виконати тональний ескіз. Перевести ескіз на картон в натуральну величину, опрацювати деталі в тональному вирішенні. Виконати кілька кольорових ескізів в різних підходах до кольорової гами. Вибрати кращий ескіз для роботи в матеріалі. Перевести картон за допомогою сітки на заґрунтований картон чи полотно. Виконати роботу в кольорі керуючись ескізом, а при потребі вносячи корективи. Дотримуватись культури декоративної подачі викінчити роботу в матеріалі. середовищем <i>Формат:</i> 50x60; <i>матеріал:</i> акрил. <i>Рішення:</i> поліхромне.	40/50
Разом за змістовним модулем 1		89/103
Змістовий модуль 2. Техніка живопису криючими матеріалами.		
4	Тема 3. Натюрморт в світовому на українському мистецтві. Опрацювати рекомендовану літературу.	4/2
5	Тема 4. Етюд натюрморту з вазоном на «контр ажур» (акрил, олія)	28/50

	<p><i>Вимоги:</i> виконати етюд натюрморту з вазоном на підвіконні. Вивчити особливості кольору при освітленні на «контражур». Промоделювати форму предметів живим мазком. Звернути увагу на тональні співвідношення та температуру кольорів. Передати форму предметів живої і неживої природи.</p> <p><i>Формат:</i> 50x60;<i>матеріал:</i> полотно, картон, акрил, олія.</p> <p><i>Рішення:</i> поліхромне</p>	
6	<p>Тема 6. Живописно-декоративне вирішення натюрморту на основі академічної постановки (акрил, олія)</p> <p><i>Вимоги:</i> На основі академічної постановки виконати ескіз декоративне площинне вирішення. Зберігаючи характер предметів, вільно трактуючи їх масштаби і пропорції площинно протрактувати форми, абстрагуючись до абстрактних плям. Вишукати кожну лінію, пляму. Композиційно грамотно врівноважити малі і великі площини, темні і світлі плями.. Виконати тональний ескіз.</p> <p>Перевести ескіз на картон в натуральну величину, опрацювати деталі в тональному вирішенні.</p> <p>Виконати кілька кольорових ескізів в різних підходах до кольорової гами. Вибрати кращий ескіз для роботи в матеріалі.</p> <p>Перевести картон за допомогою сітки на заґрунтований картон чи полотно. Виконати роботу в кольорі керуючись ескізом, а при потребі вносячи корективи. Дотримуватись культури декоративної подачі викінчити роботу в матеріалі.</p> <p><i>Формат:</i> 50x60;<i>матеріал:</i> акрил.</p> <p><i>Рішення:</i> поліхромне.</p>	28/50
	Разом за змістовим модулем 2	60/102
	Разом	149/205

Завдання для поточного контролю

Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування на практичних заняттях. Результати поточного контролю враховуються при визначенні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

1. Що таке живопис, які матеріали використовуються в живописі?
2. Які існують види живопису?
3. Які існують жанри живопису?
4. Що таке колір і кольорова гама?
5. Що таке основні і додаткові кольори?
6. Що таке хроматичні і ахроматичні кольори?

7. Характеристики кольору.
8. Холодні і теплі кольори, психологія сприйняття кольору.
9. Як змінюється колір в залежності від освітлення?
10. Закони змішування кольорів.
11. Поняття кольорового рефлексу.
12. Поняття колористичної єдності роботи.
13. Передача плановості та середовища в живописі.
14. Вплив освітлення на загальне колористичне вирішення.
15. Відмінність впливу штучного та сонячного освітлення на загальне колористичне вирішення.
16. Поняття контрасту та нюансу.
17. Завдання академічного живопису.
18. Поняття кольорових відношень.
19. Закони і правила повітряної перспективи в живописі.
20. Поняття теплого та холодного колористичного ряду.
21. Методика виконання академічного портрету на тлі драпірувань нейтрального кольору.
22. Значення контрасту для сприйняття загального колористичного вирішення роботи.
23. Значення нюансу в зображенні повітряної перспективи.
24. Значення кольорової гармонії у зображенні людини в просторовому середовищі.

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ПІДРУЧНИКИ І НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ

Базова

1. Алексеев С. О цветах и красках. – М., 1978.
2. Белічко Ю.В. Український живопис. – К., 1989
3. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв. –К., 1973
4. Беда Г.В. Основыизобразительнойграмоты: рисунок, живопись, композиция.– М., 1981.
5. Зайцев А. Наука о цвете и живописи.– М., 1986
6. Омельченко П.Малювальні техніки. – К., 1923
7. Шаронов В.В. Свет и цвет.–М., 1961
8. Янковский А. Живописьтемперой и гуашью.–М., 1980

Допоміжна

1. Виннер А.В. Какработаютмастера М., 1965
1. Волков Н. Цвет в живописи М., 1965
3. Кандинский В. О духовном в искусстве. – М., 1988.
4. Щекин Г.В. Визуальнаяпсиходиагностика и еёметоды. – Киев, 1990.

15. Інформаційні ресурси

- 1.Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- 2.Наукова бібліотека Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- 3.Обласна наукова бібліотека імені Івана Франка.